

Дэкларацыя 25-й юбілейнай канферэнцыі Прэміі імя Сахарава ад Сеткі Прэміі імя Сахарава

Злева направа на пярэднім плане: Шырын Эбадзі (якая прадстаўляе Н. Сатудэх), Ханана Гусмао, Вэй Джыньшэн, Тасліма Насрын, прэзідэнт Еўрапарламента Марцін Шульц, Малала Юсафзай, экс-прэзідэнт Еўрапарламента Лорд Пламб, Вілдана Селімбегавіч з «Oslobodjenje», Лэйла Зана, Саліма Гезалі, Фернанда Саватэр з «Basta Ya», Закарыяс Камвено.

Злева направа на заднім плане: Нурыт Пелед, Гільерма Фарыньяс, Аляксандр Мілінкевіч, Крыстоф Дэлуар з «Рэпарцёраў без межаў», Роза Марыя Пая (якая прадстаўляе Асвальда Пая), Берта Солер з «Жанчын у белым», Хаўва Ібрагім, Саліх Асман, Ахмед ас-Сэнусі і Карым Лахіджы (які прадстаўляе Дж. Панахі).

20 лістапада 2013 г., Страсбург

А. Прымаючы да ўвагі ўстаноўчую дэкларацыю Сеткі Прэміі імя Сахарава 2008 года, у якой было сказана, што «прызнаючы асаблівую ролю лаўрэатаў Прэміі імя Сахарава ў якасці паслоў па пытаннях свабоды думкі, мы, ніжэйпадпісаныя, дамовіліся ўзмацніць сумесныя намаганні ў падтрымку абаронцаў правоў чалавека па ўсім свеце праз агульныя дзеянні лаўрэатаў Прэміі імя Сахарава сумесна і пад эгідай Еўрапейскага парламента»;

В. У той час як дзяржавы-члены Еўрапейскага Саюза ў высновах Савета па правах чалавека і дэмакратыі ад 25 чэрвеня 2012 года абавязаліся працаваць з партнёрамі ў рамках шматбаковых форумаў і міжнародных арганізацый у галіне правоў чалавека і дэмакратыі; у той час як Савет Еўрапейскага Саюза падкрэсліў важнасць спецыяльнага прадстаўніка ЕС

(EUSR) па правах чалавека для павышэння эфектыўнасці і празрыстасці палітыкі ў галіне правоў чалавека ў ЕС і прыняў на сябе абавязальствы працаваць у цесным супрацоўніцтве з Еўрапейскім парламентам і Еўрапейскай камісіяй у духу сапраўднага партнёрства з грамадзянскай супольнасцю;

С. У той час як Еўрапейскі парламент у сваёй рэзалюцыі ад 13 снежня 2012 года па разглядзе стратэгіі ў галіне правоў чалавека ў ЕС падкрэсліў неабходнасць больш эфектыўнага выкарыстання патэнцыялу Сетка Прэміі імя Сахаравы Еўрапарламента іншымі ўстановамі ЕС, рэкамендаваў дэлегацыям Еўрапарламента, якія наведваюць з місіяй краіну, дзе сітуацыя з правамі чалавека выклікае заклапочанасць, мець членаў са спецыяльным даручэннем прыцягваць увагу да пытанняў у галіне правоў чалавека, і выказаў меркаванне, што кожная пастаянная дэлегацыя Парламента і кожны профільны камітэт павінен мець члена са спецыяльным даручэннем ажыццяўляць маніторынг сітуацыі адносна правоў чалавека ў пэўным рэгіёне, краіне або тэматычнай вобласці, і што асобы, прызначаныя адказнымі, павінны рэгулярна даваць справаздачу Падкамітэту Парламента па правах чалавека;

АПАВЯШЧЭННІ, КАМПАНІІ І АКЦЫІ ПАДТРЫМКІ

1. Сетка Прэміі імя Сахаравы будзе імкнуцца выяўляць праблемы ў галіне правоў чалавека, над якімі лаўрэаты змогуць працаваць сумесна з Еўрапейскім Саюзам і грамадзянскай супольнасцю ў абарону правоў чалавека па ўсім свеце, надаючы асаблівую ўвагу палітычнай сітуацыі Сахараўскіх лаўрэатаў; члены Сетка Прэміі імя Сахаравы абавязваюцца дзейнічаць паасобку або разам як глабальная сістэма апавяшчэння аб парушэннях правоў чалавека і заняць выразную пазіцыю павагі да ўніверсальных правоў чалавека шляхам сумесных і індывідуальных дзеянняў, у тым ліку ўдзелам ў мерапрыемствах, прысвечаных правам чалавека, і зваротамі з заклікамі, заявамі і дэкларацыямі, а таксама шляхам садзейнічання абароне сваіх каштоўнасцяў ў сваіх краінах і сферах дзеяння;

2. Члены сеткі могуць, сумесна або паасобку, сімвалічна аказваць падтрымку праваабаронцам, з тым каб прыцягнуць увагу міжнароднай супольнасці да іх справы і становішча і такім чынам дапамагчы абараніць іх ад рэпрэсій, адвольных затрыманняў, катаванняў, кары або смяротнага пакарання; Сетка Прэміі імя Сахаравы абавязваецца падтрымліваць лаўрэатаў і іншых праваабаронцаў у заключэнні або якія падвяргаюцца судовому пераследу за сваю дзейнасць у галіне правоў чалавека, сумесна або паасобку прыцягваючы міжнародную ўвагу да іх становішча і, дзе гэта магчыма, прымаючы ўдзел у судовым працэсе, каб дапамагчы абараніць іх ад адвольнага асуджэння і пазбаўлення волі;

3. Сетка Прэміі імя Сахаравы асуджае беспакаранасць і абавязваецца абараняць свабоду ад пераследаў і іншых формаў дзейнасці, якія ажыццяўляюцца дзяржавай, варожых у дачыненні да асобных людзей і груп; Сетка Прэміі імя Сахаравы абяцае працаваць супраць механізмаў беспакаранасці, якія абараняюць дзяржаўныя арганізацыі і прыватных асоб, якія працуюць у дзяржаўных структурах і здзяйсняюць генацыд або іншыя акты, якія парушаюць пагадненні ААН і здзяйсняюць учынкi супраць чалавечнасці, катаванні, збіццё і адвольныя затрымання сярод іншых парушэнняў правоў чалавека; Сетка заклікае міжнародныя органы падтрымаць фіксаванне фактаў беспакаранасці, як гэта адбылося ў розных юрысдыкцыях у пасляваенны перыяд;

4. Сетка Прэміі імя Сахаравы будзе разглядаць пытанне аб стварэнні ініцыятывы Прытулку праваабаронцаў Прэміі імя Сахаравы, які забяспечыць часовае укрыццё лаўрэатам Прэміі імя

Сахарава і іншым праваабаронцам і членам іх сем'яў, якія падвяргаюцца небяспецы ва ўласных краінах, у супрацоўніцтве з арганізацыямі грамадзянскай супольнасці; члены Сетка і абавязваюцца вылучаць праваабаронцаў, якія маюць рэальную патрэбу ў прытулку або перадышцы ў барацьбе; члены Сетка могуць падпісаць ліст у падтрымку праваабаронцаў, якім неабходны візы для пошуку ўкрыцця;

СУПРАЦОЎНІЦТВА І ПЕРАДАВЫ ВОПЫТ ПРАЦЫ З ІНСТЫТУЦЫЯМІ ЕС

5. Лаўрэаты Прэміі імя Сахарава абавязваюцца інфармаваць Еўрапейскі парламент, у прыватнасці Камітэт па замежных справах (AFET) і Падкамітэт па правах чалавека (DROI), і каардынатораў па правах чалавека ў складзе дэлегацый ЕС і аператыўна паведамляць ім пра важныя падзеі, якія тычацца пытанняў правоў чалавека ў адпаведных краінах і галінах дзейнасці; лаўрэаты абавязваюцца садзейнічаць кантактам паміж ЕС і грамадзянскай супольнасцю ў сваёй краіне; міжнародныя арганізацыі грамадзянскай супольнасці таксама могуць быць гарантыяй практычнай падтрымкі і абароны лаўрэатаў і грамадзянскай супольнасці ў адпаведных краінах;

6. Сетка Прэміі імя Сахарава абавязваецца ўнесці ўклад па важных пытаннях адносна правоў чалавека ў місіі назірання за выбарамі Еўрасаюза з мэтай павышэння дэмакратызацыі і правоў чалавека;

7. Лаўрэаты Прэміі імя Сахарава абавязваюцца сустракацца і абмяркоўваць пытанні, якія прадстаўляюць агульны інтарэс у галіне правоў чалавека, калі парламенцкія дэлегацыі накіроўваюцца ў трэція краіны, а лаўрэаты наведваюць Еўрапейскі парламент;

8. Сетка Прэміі імя Сахарава заклікае ЕС да істотнай дыпламатычнай прыхільнасці сваім членам праз Еўрапейскую службу знешнепалітычнай дзейнасці і прадстаўнікоў краін-членаў, у прыватнасці для абароны лаўрэатаў Прэміі імя Сахарава і праваабаронцаў, якія падвяргаюцца небяспецы;

9. Сетка Прэміі імя Сахарава заклікае ЕС выказвацца пры сутыкненні з выпадкамі шматразовых парушэнняў правоў чалавека, каб пераканацца ў тым, што паведамленне пачулі як урады краін-парушальнікаў, так і іх народы;

10. Сетка Прэміі імя Сахарава заклікае міністраў замежных спраў і ўрады ЕС праводзіць публічныя дыскусіі і мерапрыемствы ў галіне правоў чалавека з удзелам членаў Сетка Прэміі імя Сахарава; Камітэт па замежных справах (AFET) і Падкамітэт па правах чалавека (DROI) будуць павышаць дасведчанасць сярод партнёрскіх камітэтаў у нацыянальных парламентах ЕС аб працы Сетка Прэміі імя Сахарава;

11. Сетка Прэміі імя Сахарава заклікае нацыянальныя парламенты дзяржаў-членаў ЕС выкарыстоўваць сваю сілу ўздзеяння на двухбаковым і шматбаковым узроўні ў рамках міжпарламенцкіх кантактаў і форумуў, каб заклікаць сваіх калег далучыцца і прыняць удзел у справе абароны правоў чалавека і чалавечай годнасці ў сваіх краінах;

12. Сетка Прэміі імя Сахарава запрашае разгледзець пытанне аб стварэнні спецыяльнага камітэта, які будзе ўключаць лаўрэатаў Сахараўскай прэміі і членаў Еўрапейскага парламента, па арганізацыі сумесна з інстытуцыямі ЕС візітаў у краіны, дзе становішча ў галіне правоў чалавека выклікае занепакоенасць, каб расследаваць факты парушэння правоў

чалавека і грамадзянскіх свабод на месцах, у ходзе сустрэч з ахвярамі, праваабаронцамі, НДА і групамі грамадзянскай супольнасці ў краіне ці рэгіёне;

СТАНДАРТЫ АДУКАЦЫІ І ГЛАБАЛЬНАЙ ДАСВЕДЧАНАСЦІ АБ ПРАВАХ ЧАЛАВЕКА

13. Члены Сеткі Прэміі імя Сахарава, сумесна або паасобку, запэўніваюць у сваёй падтрымцы міжнародных кампаній па правах чалавека, у супрацоўніцтве з міжнароднымі праваабарончымі арганізацыямі і групамі грамадзянскай супольнасці, шляхам публічнага выказвання супраць парушэнняў правоў чалавека на міжнародных, рэгіянальных і мясцовых форумах, у сродках масавай інфармацыі і на акадэмічных, культурных і іншых адпаведных форумах;

14. Сетка Прэміі імя Сахарава абавязваецца прадаставіць стыпендыю Прэміі імя Сахарава ў галіне правоў чалавека для павышэння дасведчанасці аб міжнародных стандартах у галіне правоў чалавека ў сваёй уласнай краіне і ўключэння такіх стандартаў у нацыянальнае заканадаўства; члены Сеткі будуць імкнуцца вылучыць кандыдатаў, здольных прасоўваць справу правоў чалавека па ўсім свеце; члены абавязваюцца дапамагаць сваімі ведамі і вопытам праграме стыпендый; Еўрапейскі парламент будзе разглядаць пытанне аб прадастаўленні стажыроўкі праваабаронцам у мэтах павышэння ўзроўня іх ведаў па міжнародных пытаннях і стандартах у галіне правоў чалавека;

15. Члены Сеткі Прэміі імя Сахарава, сумесна і паасобку, абавязваюцца падтрымліваць міжнародную кампанію па выкараненні гвалту ў дачыненні да дзяцей і па прасоўванні дзіцячай адукацыі, шляхам свайго публічнага выказвання ў мэтах павышэння дасведчанасці на глабальным і рэгіянальным узроўні аб правах дзіцяці, праз удзел у анлайн-кампаніях і мерапрыемствах, праз публічныя заявы і наведванне рэгіёнаў, дзе дзеці жывуць у цяжкіх умовах;

ЗАКЛІКІ

16. Сетка Прэміі імя Сахарава заклікае іранскія ўлады да поўнага памілавання лаўрэатаў Прэміі імя Сахарава Насрын Сатудэх, асуджанай за прававую абарону палітычных зняволеных, і Джафара Панахі, асуджанага за ажыццяўленне свайго права на свабоду выказвання меркаванняў і свабоду сходаў, і заклікае зняць з іх усе абвінавачванні і забарону на выезд з краіны;

17. Сетка Прэміі імя Сахарава заклікае кітайскія ўлады спыніць частыя абмежаванні, накладзеныя на лаўрэата Прэміі імя Сахарава Ху Цзя, і дазволіць яму свабоду выказвання меркаванняў, свабоду сходаў і свабоду выезду за мяжу, а таксама спыніць адвольныя хатнія арышты і абараніць яго ад збіцця; Сетка Прэміі імя Сахарава заклікае кітайскія ўлады дазволіць праваабаронцам і палітычным дысідэнтам свабоднае выказванне без асцярогі помсты і заклікае вызваліць усіх праваабаронцаў, якія зараз знаходзяцца ў турме;

18. Сетка Прэміі імя Сахарава выказвае глыбокую заклапочанасць і салідарнасць з сірыйскім народам і лаўрэатам Прэміі імя Сахарава Разанам Зэйтунэхам, які ўсё яшчэ знаходзіцца ў Дамаску, перажываючы трагічную і зацяжную вайну; заклікае сірыйскія ўлады спыніць ваенныя дзеянні супраць грамадзянскіх асоб і паважаць правы і годнасць чалавека, а таксама

настойліва заклікае міжнародную супольнасць аказаць гуманітарную і медыцынскую дапамогу сірыйцам унутры краіны і за межамі Сірыі;

19. Сетка Прэміі імя Сахарава асуджае ўсе дзеянні супраць іншых лаўрэатаў Прэміі імя Сахарава, якія могуць быць кваліфікаваны як парушэнне правоў чалавека, свабоды думкі, свабоды выказвання меркаванняў і грамадзянскіх правоў, у прыватнасці арышты, збіццё і абмежаванні ў свабодзе аб'яднанняў; Сетка заклікае да вызвалення палітычных зняволеных і вязняў сумлення на Кубе і ў іншых месцах па ўсім свеце, у тым ліку лаўрэата Прэміі імя Сахарава, «Жанчыны ў белым» Соні Гаро і заклікае да расследавання смерці лаўрэата Прэміі імя Сахарава 2002 года Асвальда Пая;

20. Сетка Прэміі імя Сахарава вітае працяг мірных перамоваў паміж турэцкім урадам і заключаным у турму курдскім лідарам Абдулой Аджаланам у мэтах пошуку трывалага рашэння курдскага канфлікту, які доўжыцца дзесяцігоддзямі;

21. Сетка Прэміі імя Сахарава абавязваецца сустракацца па меншай меры адзін раз на працягу заканадаўчага тэрміну Парламента і будаваць трывалыя сувязі паміж сваімі членамі ў мэтах далейшага павышэння сваёй цвёрдай прыхільнасці падтрымцы ўніверсальных правоў чалавека і чалавечай годнасці.